

1 เปร้รเซินต์...เต็มร้อย 'รงนกแท้'

ฉลากลบสน 'เพื่อผู้บริโภค' จัควบคอบ

หลังจากมีข่าวการนำเสนอ “ส่วนประกอบของรงนกสำเร็จรูปชื่อดัง ใส่รงนกแท้แค่ 1%” ถูกนำมาคิดไว้บริเวณก่อนจ่ายค่าผ่านทางด่วนประมาณ 80 จุด สร้างความสนใจให้แก่คนที่สัญจรผ่านไปมา จนหลายคนเริ่มคิดว่า รงนกที่อยู่บรรจุอยู่ในขวดสวยหุรุ แลมย้งราคาสูง แท้ที่จริงใส่รงนกแท้แค่ 1 เปร้รเซินต์จริงหรือไม่?

จนกระทั่งมีเรื่องร้องเรียนมาถึงมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค “พชร แกล้วกล้า” ผู้ประสานงานโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกการคุ้มครองความปลอดภัยด้านอาหารโดยผู้บริโภค จึงเก็บข้อมูลตัวอย่างผลิตภัณฑ์รงนกสำเร็จรูปเท่าที่หาได้ในตลาด 4 ยี่ห้อ เพื่อนำมาศึกษา พบว่า 3 ใน 4 ยี่ห้อ ระบุส่วนประกอบของรงนก 1 เปร้รเซินต์เศษจริง แต่เมื่อนำส่วนประกอบอื่นๆ มารวมกันแล้วไม่ครบ 100 เปร้รเซินต์ ส่วนอีกยี่ห้อหนึ่ง ระบุว่ามึรงนก 0.16 เปร้รเซินต์ และเมื่อรวมส่วนประกอบอื่นๆ แล้วได้ครบ 100 เปร้รเซินต์ ขณะที่บางยี่ห้อ ยังเพิ่มข้อความสะดุดตาบนฉลากอีกว่า “รงนกแท้ 100%” จนทำให้ผู้บริโภคสับสนและเข้าใจผิด

“ฉลากที่ก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้บริโภค เช่น การอนุญาตให้ใช้คำว่า “รงนกแท้” ก่อให้เกิดความสับสนแก่ผู้บริโภคในส่วนประกอบ ทำให้ผู้บริโภคคาดหวังสัดส่วนของเนื้อรงนกในปริมาณที่สูงมากกว่าที่เป็นอยู่ โดยไม่ได้สนใจว่าเป็นรงนกแท้ๆ ที่ไม่ใช่รงนกปลอม นอกจากนี้ การอนุญาตให้ใช้ข้อความบนฉลากโดยใช้คำว่า 100% จากถ้าธรรมชาติ ถือเป็นอาการแห่งที่มาและอาจจะเข้าข่ายการโฆษณาบนฉลากหรือไม่” พชร ตั้งข้อสังเกต

ต่อมา นพ.นรังสันต์ ฬรภึจ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ช้แจงเรื่องนั้ว่า เครื่องดื่มรงนกจะมีลักษณะเฉพาะตัว ตามส่วนประกอบที่เติมแต่งในผลิตภัณฑ์นั้นๆ เช่น น้ำตาล น้ำผลไม้ต่างๆ นม ขึ้นอยู่กับแต่ละสูตร กรณีฉลากอาหาร อย. กำหนดให้แสดงสูตร ส่วนประกอบเป็นร้อยละของน้ำหนักโดยประมาณ สำหรับเครื่องดื่มรงนก ส่วนประกอบโดยประมาณจะมีรงนกแห้งประมาณ 1% แต่เมื่อนำไปต้มกับน้ำแล้ว รงนกแห้งจะคุดน้ำและขยายตัวมากกว่า 10 เท่า จึงทำให้คุดมีปริมาณมากขึ้น ซึ่งปริมาณรงนกแห้งก็ได้แสดงไว้ที่ส่วนประกอบ โดยแสดงเป็นร้อยละของน้ำหนัก ไม่ใช่ร้อยละของปริมาตร

“คำว่า “รงนกแท้ 100%” หมายถึง ผลิตภัณฑ์นี้ทำจากรงนก และได้มีการตรวจสอบเอกลักษณ์ว่าเป็นรงนกจริง โดยปริมาณของรงนกที่เติมลงไป จะเป็นรงนก 100% ตามสูตรส่วนประกอบ กรณีนี้ อย. จะดำเนินการพิจารณาทบทวนข้อความการโฆษณาอีกครั้ง โดยแจ้งผู้ประกอบการให้ปรับข้อความบนฉลากให้เข้าใจได้ง่าย เพื่อไม่ให้ผู้บริโภคสับสน จะมอบให้คณะอนุกรรมการว่าด้วยฉลาก แจ้งไปยังผู้ผลิตรงนกทุกยี่ห้อปรับปรุงเรื่องฉลาก เพื่อให้เป็นธรรมแก่ผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ดังกล่าว” นพ.นรังสันต์ ระบุ

นพ.นรังสันต์ กล่าวอีกว่า อย. ขอแนะให้ผู้บริโภคอ่านฉลาก ดูส่วนประกอบ เพื่อไม่ให้หลงกลคำโฆษณาที่กำกวม โอ้อวดเกินจริง หากตรวจพบ อย. จะดำเนินการคดีกับผู้กระทำผิดทุกราย กรณีอาหารมีการแสดงฉลากไม่ถูกต้อง มีโทษปรับไม่เกิน 3 หมื่นบาท กรณีโฆษณาอาหารโดยไม่ได้รับอนุญาต มีโทษปรับไม่เกิน 5,000 บาท และหากมีการโฆษณาโอ้อวดสรรพคุณอันเป็นเท็จหลอกลวงให้หลงเชื่อโดยไม่สมควร มีโทษจำคุก ไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 3 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ สามารถแจ้งร้องเรียนได้ที่ สายด่วน อย. 1556

หลังจาก อย.ออกมาย้แจงเรื่องนั้ “สารึ อ่องสมหวัง” เลขาธิการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ได้ออก 4 มาตรการ เพื่อผู้บริโภคจะได้ไม่สับสนกับฉลากรงนก คือ 1.เห็นด้วยกับ อย.ที่บอกว่าจะทบทวนข้อความเพื่อไม่ให้ผู้บริโภคสับสนนั้น แต่อยากขอร้องให้ อย.ดำเนินการเรื่องนั้อย่างจริงจัง 2.ทำหนังสือถึงสมาคมโฆษณาแห่งประเทศไทย ให้พิจารณาถึงโฆษณาที่เข้าข่ายหลอกลวงผู้บริโภคด้วย 3.ทำหนังสือถึงการทางพิเศษ ขอชื่นชมที่ยังมีการตีป้ายข้อความนี้ไว้อยู่ ซึ่งเป็นป้ายที่ให้ความรู้แก่ประชาชน แม้จะมีคนที่พยายามขอให้ปลดป้ายออก และ 4.มหาวิทยาลัยมหิดล ที่มีการบอกให้นำป้ายออกนั้น อยากจะให้เกิดความมุ่งเน้นให้ความรู้แก่ประชาชนด้วย เกี่ยวกับฉลากที่เกิดความสับสน นอกจากรงนกที่เป็นปัญหาอยู่นั้นก็มีส่วนของน้ำผลไม้ที่มีปัญหาใน

“1 เปร้รเซินต์...เต็มร้อย รงนกแท้ฉลากลบสน เพื่อผู้บริโภคจิตคอบคอบ” กมชัฏถึก. 10, 3571 (31 ก.ค. 2554) 3.